

ธรรมวิภาค

โดย.....พระเดชพระคุณหลวงพ่อพระราชพรหมยาน

ท่านเพื่อนสหธรรมิกทั้งหลาย และบรรดาพระโยคาวจรทั้งหลาย วันนี้ก็มาพบกันส่วนของธรรมวิภาค อ่านๆ ไปแล้วก็คิดด้วยนะ คิดตามไปคิดครั้งเดียวไม่พอก็คิดหลายๆ ครั้ง ฉบับนี้ท่านว่า

เวสัชชกรณธรรม คือ ธรรมทำความกล้าหาญ ๕ อย่าง ท่านบอกว่าถ้ามีอารมณ์ ๕ อย่างนี้ประจำใจ ท่านผู้นั้นเป็นคนที่มีความกล้า กล้าอย่างไรละ กล้าไปสวรรค์ กล้าไปพรหม แล้วก็กล้าไปนิพพาน เป็นอันว่ากล้าดี ไม่ใช่กล้าแล้ว ไม่ใช่กล้าเข้าตะราง กล้าถูกปรับ กล้าลงนรกเป็นกล้าแล้ว นี่กล้าดี มีอะไรบ้างละ ๕ อย่าง

เวสัชชกรณธรรม คือ ธรรมทำความกล้าหาญ ๕ อย่าง ได้แก่

๑. ศรัทธา เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ

๒. ศีล รักษากาย วาจา ให้เรียบร้อย แต่ใจมันยุ่งละ วาจา กับกาย มันจะเรียบร้อยได้อย่างไร...ไม่ถูก ใครจะหาว่าอาตมาปรามาสใครก็ช่าง นี่ตำราเขาเขียนอย่างนี้ละ

เขาบอกว่า

ศีลรักษากายวาจาให้เรียบร้อย เอาอะไรมารักษา เอาใจแต่ถ้าใจกระโดดกระเดกๆ แล้วอวัยวะ วาจาจะเรียบร้อยได้อย่างไร

เอ้า...เอาอย่างนี้ละ ต้องตอบว่า รักษากาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อยด้วยสติสัมปชัญญะเอาสติสัมปชัญญะ เข้าไปคุมอารมณ์ใจสิ มันถึงจะถูก

นี่ปล่อยให้ใจมันลอยไป อย่างนั้นถ้าไปสอบในสนามหลวง อย่าไปตอบเขาอย่างนั้นนะเขาให้ศูนย์เลย แต่อย่างที่ว่าแล้วนี่ต้องเอาพระพุทธรูปเจ้ามาเป็นประธานกรรมการ เอาพระอรหันต์กับพระอนาคามีมาเป็นกรรมการตรวจ มันถึงจะสอบได้ เพราะมันนอกคอกอยู่เสมอ นอกคอกของเขานะ แต่เข้าคอกพระพุทธรูปเจ้า

๓. พาหุสัจจะ ความเป็นผู้ที่ศึกษามาก ฟังมาก เรียนมาก แต่อย่าบ้าความรู้นะ

๔. วิริยารัมภะ ปรารถนาความเพียร

๕. ปัญญา รอบรู้สิ่งที่ควรรู้

ก็เป็นอันว่า ๕ อย่าง มานั่งพิจารณา ศรัทธา คือ เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ คือไม่ถือมงคลตื่นข่าว เขาว่าดีที่ไหนไปที่นั่น ดีที่ไหนไปที่นั่นมันก็ไม่จำเป็นต้องพบดีกัน

ไอ้ดีจริงๆ นะมันอยู่จุดเดียว จุดที่อารมณ์ใจของเราเป็นอารมณ์ใจดี เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ เอาอย่างนี้ดีกว่า เชื่อมันทุกอย่าง เขาบอกว่าไอ้ที่มันเป็นทุกข์ เชื่อมันทุกอย่างที่พระพุทธรูปเจ้าสอน

พระพุทธรูปเจ้าสอนไว้อย่าง เราฟังคำสอนพระพุทธรูปเจ้า เราเชื่อว่า พระพุทธรูปเจ้าท่านบอกอย่างนี้ มันเป็นทุกข์นะ อย่าทำไปนะ อย่าไปยุ่งนะ มันเป็นทุกข์ แล้วก็เชื่อว่าเป็นทุกข์

พระพุทธรูปเจ้าบอกอย่างนี้เป็นสุขควรทำ เราก็มั่นใจว่าเป็นสุข ตอนนี่เราเชื่อด้วยปัญญาแล้วก็เชื่อด้วยสัญญา คือเชื่อด้วยปัญญา

หมายความว่า ฟังพอจำได้แล้วก็เชื่อเอาความจำมาจำ จำได้แล้วก็เชื่อแล้วใช้ปัญญาเชื่อ

ปัญญาเชื่อ หมายความว่าอย่างไร คิดดูใคร่ครวญดูหาเหตุหาผล ท่านบอกว่าหิวเป็นทุกข์ แล้วเอาปัญญาพิจารณาว่ามันทุกข์ไหม หิวทุกข์แน่ แต่ปัญญาเชื่อว่าเป็นทุกข์อย่าเพิ่งแน่ใจ ลองดูก่อน ลองปล่อยให้มันหิวจริงๆ

ดูซิมันทุกข์ขนาดไหน ต้องพิสูจน์ใช่ไหม

ท่านบอกว่ากินอิมติไม่ทุกข์ แต่อิมมากเกินไปก็ทุกข์ ท้องอืด ก็ลองพดให้อิมพดตี อิมพดตี เออ...สบายหน่อย ล้อให้เต็มทีฟุงทางจนกระทั่งกินไม่เข้า อืดอืด เออ...ทุกข์จริงๆ นะ นี่เป็นอันว่าเชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ

แต่ทว่าถ้าเขาบอกว่า "นี่คุณไฟนี่มันเย็น ไปนอนในไฟสบาย" นี่ย่าไปเชื่อเขาเนะ คือต้องใช้ปัญญา คือการเชื่อหรือไม่เชื่อ นี่ใช้ปัญญาอย่าถือมงคลตื่นข่าวใครเขาว่าอะไรดี ก็ดีจะไปเสียหมด โดยไม่ใช้ปัญญาพิจารณาน้ำมันบรมโง่ เป็นทุกข์ทีนี้ถ้าเราเชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อๆ แล้วพิสูจน์ด้วยการปฏิบัติตาม อย่าเชื่อแล้วใครบอกอะไรก็เชื่อส่งเชื่อไปอย่างนั้นแหละ เชื่อเพื่อความจำไว้เป็นเครื่องประดับ ไอ้เชื่อบรมโง่อย่างนี้เนะ ไม่ให้คะแนนแม้แต่เสี้ยวหนึ่งของศุขย์ แค่ว่าเขียนศุขย์ให้ยังเสียดายเลย มันเปลืองเวลา เปลืองน้ำหมึกเปลืองแรงงาน

ฟังเขาพูดมาฟังเชื่อ ถึงแม้ว่าเราไม่เชื่อก็ทำหน้าเชื่อไว้ก่อน แล้วก็พิสูจน์ พิสูจน์ผลด้วยผลการปฏิบัติ ให้เข้าขั้นจริงจัง พอย่ำลักแต่ที่ว่าเพียงปฏิบัติ ไอ้เนี้ยแค่ศรัทธาตัวเดียวก็ไปนิพพานแล้ว ไปแล้วแหงๆ ไม่เหลือ

ถ้าหากว่าท่านมีศรัทธาจริงๆ แล้วก็มีความอย่างนี้ ถ้ามีจริงๆ เท่าที่สอนมานี้ทุกท่านเป็นอรหันต์หมดแล้ว แต่อย่ามาย้อนนะ ว่าอาตมาเป็นแล้วหรือยัง เพราะบอกแล้วว่านี่เป็นอะไรในฉบับที่แล้ว จำได้ไหมละ จำไม่ได้ก็ไปพลิกดูว่าไว้อย่างไร

๒. ศิล รัक्षा กาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อยตามแบบเขารักษาแต่กายกับวาจา เอาอะไรมารักษาละ ต้องรักษา กาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อย เพราะ

พระพุทธเจ้า ตรัสว่า "มโนปุพพังคมา ธัมมา มโนเสฏฐา มโนมยา"

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐสุดสำเร็จด้วยใจ

ใจคิดดีแล้วปากมันก็พูดดี

ใจคิดดีแล้วกายมันก็ทำดี

แต่ที่ท่านตั้งใจเสียตัว ถ้าจะถามว่าเอาอย่างไรมารักษากาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรักษาใจตัวเดียว กายกับวาจานี้ไม่ต้องห่วงมัน ห่วงใจตัวเดียวแต่ในเมื่อจะต้องรักษาใจ ใจมีอำนาจในการคิด ใจมีอำนาจในการสั่งกายและวาจา

เอาอะไรมารักษาใจ...?

ตัวที่รักษาใจก็คือ สติกับสัมปชัญญะ สติ...ต้องนึกไว้ว่าถ้าอารมณ์จิตมันคิดอย่างนี้ มันคิดดีหรือมันคิดเลว

สัมปชัญญะ...ต้องรู้ตัว

สติ...นึกไว้ว่าอะไรที่พระพุทธเจ้าบอกว่าดี สั่งให้คิดแบบไหนมันเป็นทางของความดีนึกเข้าใจ นึกตัวนึกนี่เป็นตัวเป็นสัญญา สัญญานึกจำให้ดีที่ว่าพระพุทธเจ้าสอนมาว่าอย่างไรดี จำให้ได้นึกไว้

สัมปชัญญะ...ก็รู้อารมณ์ที่นึกไปนั้นว่ามันดีหรือเลว ไอ้ตัวนึกนี่มันเป็นตัวสั่งการ จิตนี่ทุกอย่าง กาย วาจา มันทำอย่างนั้น มันพูดแบบนั้น เเท่านี้คงเข้าใจนะ คือมีศีลให้บริสุทธิ์นี้กว่าอย่างไรนีกว่า

๑. เราจะไม่ทำลายศีลด้วยตนเอง

๒. เราจะไม่ยู่ให้ใครทำลายศีล

๓. เราจะไม่ยินดีเมื่อบุคคลอื่นทำลายศีลแล้ว

สัมปชัญญะ...รู้อารมณ์ไว้เสมอคุมไว้ว่าไอ้เจ้านี่นึกถูกหรือไม่ถูก นึกว่า ไอ้ลูกเขาเมียใครนี่หว่ามันสวยจริงๆ ไวย แต่ไม่ใช่นึกแค่เมียเขาผิวเขาเนะ ลูกเขาก็เหมือนกันนะ คนใช้เขา คนในปกครองเขา เหมือนกันนะ

แหม...ย่องๆ ไปรักไปแต่งงานกันเสียในมูมมิด ไม่ต้องเสียเงินเสียทองเสร็จแล้วก็กลับบ้าน พอจิตมันนึกอย่างนี้
สัมปชัญญะ...ก็ต้องตบหน้าผาคันนี้โอ้เจ้าระยำ คิดอย่างนี้ได้ แต่พระพุทธเจ้าไม่ได้สอน พระพุทธเจ้าท่านห้าม
ไอ้มันเลวจำไว้สิ อย่างนี้เป็นต้นนะ

อย่าพูดมากเลยศีลตัวเดียว ว่าจนกระทั่งขาดใจตายไปร้อยปีมันยังไม่หมดเรื่อง

ข้อ ๓ พาทุสัจจะ ความเป็นผู้ศึกษามาก ระวังให้ดีนะ ไอ้ตัวศึกษามากนี่ใจเป็นสัตว์เดรัจฉาน เสียตั้ง
เยอะ เพราะว่ามีสมาธิในความรู้ ไอ้ฉันรู้ชั้นนั้นฉันรู้ชั้นนี้ รู้ตอย่างนั้น รู้ตอย่างนี้ อย่าไปสนใจ ศึกษาไปเพื่อปฏิบัติ
เอาสติสัมปชัญญะเข้าไปคุมว่า ศรัทธาความเชื่อในพระพุทธเจ้า มีแล้วแน่นนอนไหม ศีลมันเรียบร้อยแล้วหรือยัง
ศีลเราทรงได้ในอารมณ์ทั้งสามหรือเปล่า

แล้วความรู้ที่ศึกษามากรู้อะไรบ้าง รู้ดีหรือว่ารู้อะไรบ้างเอาความรู้ไปอวดว่าฉันได้ชั้นนั้น ฉันได้ชั้นนี้ ฉัน
ดีอย่างนั้น ฉันดีอย่างนี้ ไอ้มันมีลักษณะของสัตว์เดรัจฉาน

สังเกตดู หมานี่มันคาบอะไรมาได้ชั้นหนึ่ง มันก็โชว์อวดชาวบ้าน อวดพวกมันว่าฉันเก่ง นี่ถ้าท่านที่เรียน
นักธรรมตรี อย่าเอาตามนี่นะตกสอบตก

อาจารย์ของท่านมีความรู้สึกไม่เหมือนกัน เป็นอันว่าศึกษามาแล้ว รักษาความรู้ไว้ให้ดีอย่าไปทำเป็นแมลง
ป่องชูหางอวดว่าฉันมีเหล็กใน นั่นแหละจะถูกช่างกระบี่ตาย อย่าทะนงตนว่าเป็นคนมีความรู้ เป็นคนดี เป็นคน
เด่น มีความรู้ จะทำอวดชาวบ้านชาวเมืองไอ้มันเลว

๔. วิริยารัมภะ ปรารถนาความเพียร จำพระบาลีให้ดีว่า

"วิริเยนะ ทุกขมัจเจติ"

เราจะล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร

"วายะเมเถวะ ปุริโส"

เป็นบุรุษต้องพยายามร่ำไป

เพียรอะไรเพียรใช้ปัญญาธิ เพียรละความชั่ว ประพฤติความดี ไซ้ใหม่ อะไรที่เป็นความชั่วบ้าง อะไรที่เป็น
ความดีบ้าง

เราศึกษามาก ได้ยินมากออกไปเก็บมันไว้อะไรไปอวดเขา เอามาสอนใจเรา สอนใจเรา แล้วพยายาม
ปฏิบัติให้ได้ตามนั้น ในด้านของความดี ละความชั่วประพฤติความดี

สัมพะปาปัสสะ อกรรมัง ละความชั่วทั้งหมด

กุสะลัสสุปะสัมปทา สร้างความดีทุกอย่าง

**สจิตตะปริโยทะปนัง อารมณฺเฑโตที่เป็นกิเลสเครื่องเศร้าหมองจิต อย่าให้มีในใจ แม้แต่ชนิดหนึ่งแม้ชั่วขณะ
หนึ่ง เพียรให้มันทรงอารมณ์แบบนี้ แล้วก็**

๕. ปัญญา รอบรู้ในสิ่งที่ควรรู้ ใช้ปัญญาว่ามันเสียทุกอย่าง รู้ทั้งดีและชั่วทั้งชั่ว จะได้มีทางหลีกเลี่ยง ถ้าตาม
แบบท่านบอกรอบรู้ในสิ่งที่ควรรู้ แล้วไอ้สิ่งที่เราไม่ควรรู้โดยบังเอิญมันแห่เข้ามาที่หลัง ก็เลยคิดว่าไม่ควรก็เสร็จ
คือรู้อันเสียทุกอย่างว่า สิ่งใดที่ควรหรือไม่ควรมันดีหรือมันเลว ท่านแปลอย่างนั้น นักเรียนนักศึกษาใหม่
เลยไม่ต้องรู้อะไรเลย อะไรบ้างที่ควรรู้ อะไรบ้างที่ควรไม่รู้ มันต้องรู้ว่ากิเลสความชั่วมันมีลักษณะเป็นอย่างไร จะ
ได้หนีมัน

ความดีลักษณะเป็นอย่างไร จะได้ทำให้มันเจริญขึ้น มันต้องรู้อย่างไร วันนี่ไม่ค่อยดีหน่อย ไอบ้าง จาม

บ้าง หน้ามุกไหลบ้าง เป็นอันว่าปัญญาท่านแปลว่าความรู้

แปลตามศัพท์ รู้เสียทุกอย่างเอาปัญญามาพิจารณาความรู้ที่เราศึกษาแล้ว ว่าอะไรมันดีอะไรมันชั่ว แล้วปฏิบัติใช้วิธีรำมะ ประพฤติให้เข้าถึงจุดๆ คือ ตัดความชั่วให้ขาดเด็ดขาดไม่ให้มันเหลือเลย

ทรงความดีให้มันถึงที่สุด เป็นอันว่าถ้าเราทรงอารมณ์ทั้งห้าประการนี้ ครบถ้วน คือ

๑. ศรัทธา...ความเชื่อ

๒. ศีล...รักษากาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อยด้วยอำนาจของ สติ สัมปชัญญะ และปัญญาด้วย

๓. พาหุสัจจะ...ศึกษาให้มาก ทำความเข้าใจให้ดี ให้มีความฉลาดในด้านสัญญา

๔. วิริยารัมภะ...ปรารถนาความเพียร ทำลายความชั่วให้พังไปให้หมดไม่ให้เหลือ รักษาความดีเอาไว้

๕. ปัญญา...มีปัญญารอบรู้ในในสิ่งที่ควรรู้ตามท่านว่า แต่ว่าควรจะต้องรู้ทุกอย่าง ใ้ออย่างนี้บอกแล้วจะตอบ

ตามนี้จะก็สอบตก

ถ้าสมมุติว่าอาตมามีอายุ ร้อยปีนะ ออกจากห้องแม่มาพูดเรื่อยๆ ไป ครบร้อยปี ไม่หลับ ไม่กิน ไม่ช้ำ ไม่เยี่ยวละ ตายแล้วยังไม่จบ ศีลเลย แค่นี้ก็ตายแล้วก็เยอะเยอะพอแล้ว

"สีเลนะ สุกติง ยันติ สีเลนะ โภคสัมปทา สีเลนะ นิพพุตติง ยันติ ตัสมา สีลัง วิโสระเย"

"สีเลนะ สุกติง ยันติ" ศีลเป็นปัจจัยให้เกิดความสุข

"สีเลนะ โภคสัมปทา" มีศีลแล้วโภคสมบัติก็รวย เพราะมันเยือกเย็นใจสบาย ไม่โลภโมโหสัน

สีเลนะ นิพพุตติง ยันติ ศีลเป็นปัจจัยให้เข้าถึงพระนิพพาน

ตัสมา สีลัง วิโสระเย เหตุฉะนั้นพวกเราจึงพากันชำระศีลให้บริสุทธิ์

นี่แค่ศีลตัวเดียวมันไปนิพพาน แล้วก็พูดอย่างไรมันถึงจะจบละ...มันไม่จบ

เอ้า...มีหน้ากระดาษเหลืออีก ว่าไปอีกหนอย่อยๆ ท่านบอกว่า

องค์แห่งภิกษุใหม่ มีห้าอย่าง

คราวก่อนนี้อันตรายของภิกษุผู้บวชใหม่

ฉบับนี้ภิกษุใหม่

นับตั้งแต่วันบวชเข้ามา ต้องทรงคุณธรรมห้าอย่างนี้ให้ครบถ้วน เอาอย่างนี้ดีกว่า ประเดี๋ยวพระเก่าจะว่า "ฉันไม่ต้องหรอกจะ แก่เป็นพระใหม่แกต้องปฏิบัติ" ไม่ใช่อย่างนั้นนะ ถ้าเก่าแล้วทำไม่ได้อย่างนี้ละก็แล้วเหมาเลย ขอพูดอย่างไทยแท้ จะไปใช้ว่าจ้าวแล้วสุนัข เลวมากก็แค่นั้นแหละ บอก "เลวยิ่งกว่าหมาดีกว่า หมาไม่ลอกไม่หลอนใคร หมามันก็เป็นหมามันวันยังค่ำ ยี่สิบสี่ชั่วโมง แต่ว่าถ้าพระปฏิบัติไม่ได้ยังงี้ เอาผ้าเหลืองเข้ามาห่ม โกงนหัวให้เขาเข้าใจว่าเป็นพระ มันก็ลอกลวงชาวบ้าน หมาไม่ลอกลวงใคร เลวกว่าหมาเอาว่ากันไป คือ

๑. สारรวมในพระปาฏิโมกข์ เว้นข้อที่พระพุทธเจ้าห้ามทำตามที่ทรงอนุญาตทุกอย่าง พวกเราฟังกันทุกวัน ในพระวินัยที่ฟังแล้วยังไม่ครบนะ แต่ไอ้ที่ฟังแล้วยังไม่ครบนี้ทำได้ครบแล้วหรือยัง ถ้าไม่ครบก็เป็นสัตว์นรก ผมพูดอย่างนี้ดีไหม ต้องเป็นสัตว์นรกแน่ เพราะยังงี้ๆ ก็ตายแล้วไปนรก

๒. สारรวมอินทริย คือ ตา ระวังตา สारรวมแปลว่าระวัง อินทริย คือ ความเป็นใหญ่ ตาเป็นใหญ่ ในการเห็น รูป ไม่ต้องหลับตาสัมผัสตา แต่อย่าสนใจในรูป หูเป็นใหญ่ในการฟังเสียง ระวังหูไว้อย่าไปสนใจในเสียง อย่าติดเสียง จมูก อย่าติดกลิ่น ลิ้นอย่าติดรส กายอย่าติดสัมผัส ใจอย่าเข้าไปยุ่งกามารมณ์ อารมณ์ใจอารมณ์ใดที่ไม่ใช่อารมณ์ของพระนี่ อย่าเข้าไปยุ่งปล่อยไว้บ้างบอกออกแตก โลกโมโหสัน อยากรดี อยากรเด่น อยากรรัก อยากรขโมย ใ้อลักขโมย

ไม่เป็นไร ไรรักผู้หญิง อย่าให้มันมีในใจ

ท่านบอกว่าไม่ให้มันยินดี แล้วก็ไม่ให้มันยินร้ายครอบงำ หมายความว่าทรงอุเบกขาเฉยๆ เห็นรูปก็เฉย ได้ยินเสียงก็เฉย คำว่าเฉยหมายความว่าใจไม่ตื่นไปด้วย ตาเห็นรูปก็รูปเห็นรูปก็รูปบีบคั้นมาแล้วไว้อย่างคนเฒ่ามาแล้ว ตีกลองมาแล้วนี่ ฟังเสียงโธเอ๋ย ใจลึบผ่านหู กลิ่นกระทบจมูกปิดโธเอ๋ยมันไปแล้ว ลิ่นกระทบรสแล้วกลิ่นก็หมดรส การสัมผัสระหว่างกายไม่ได้เกิดอะไรเลย ใจนี้กับบ้าง บอจ อยาที่จะแต่งงานกับคนนั้น อยาที่จะรวยอย่างคนนี้ อยาที่จะฆ่าคนโน้นไม่ได้เกิดประโยชน์ มีอารมณ์เป็นทุกข์ ทำใจเฉยๆ มีความสุข เอาแค่นี้พอขณะเวลานั้นน้อย

๓. ความเป็นคนเอ็กเกริก เฮฮา นี่หมายความว่าไม่รื่นเริงใจอึมอึมเปรมใจ สุขสันต์ธรรมชาติประปราย โอ๊ย แหมมันครีม ครีมตรงไหนละ ครีมที่มีศิลปะวิเศษ ครีมที่จิตเราทรงฌานสมาบัติ ครีมที่มีปัญญาพิจารณาไม่ติดอยู่ในขั้นห้า ตัดสังโยชน์สิบประการได้เด็ดขาด อันนี้ครีมจริงๆ นะคุณนะ ไม่เชื่อคุณลองทำ

ไอสังโยชน์ สิบประการนี้ ถ้ามันเกลี้ยงจากจิตเมื่อไร ละก็มันครีมบอกไม่ถูกละ จิตใจมันอึมอึมเปรมใจ มันมีความสุขสันต์ธรรมชาติ ขึ้นชื่อว่าความทุกข์ใดๆ แม้แต่นิดหนึ่งก็ไม่มีมีความสดชื่นเป็นปกติ เขาบอกว่ามีแต่ความแห้งแล้งอย่าไปเชื่อใครไอคนเตาๆ อย่าไปเชื่อมัน เคาบางที่ยังมีลูกมีเมียเลย ดันมาพูดเรื่องนิพพาน

แหมลูกสาวก็มีลูกชายก็มี เมียก็มี ยังกินเหล้าเมายา หรือไม่กินเหล้าเมายาก็ช่างเถอะ ก็ยังสัมผัสกับไอ กามารมณ์ แล้วเสือกไปพูดเรื่องนิพพาน มันจะใช่ได้ยังไง เอาไต่ตาบอดไปนำทางเดี๋ยวก็นำหลงส้วม เอาอย่าไปว่า เขาเลย

๔. อยู่ในเสนาสนะอันสงัด จำให้ตึนะ ถ้าเสนาสนะอันสงัด หมายความว่าเสนาสนะใดก็ตามที่เราอยู่ ทำใจให้มันสงัดจากความชั่วคือกิเลส หากว่าท่านไปตามตัวหนังสืออยู่ เสนาสนะอันสงัดไปอยู่บนยอดเขาหิมาลัย ยังไม่สงัดเลย เวลานี้คนมันตะกายขึ้นไปเรื่อย เดี่ยวเครื่องบินก็ผ่าน เดี่ยวลมก็พัด เดี่ยวนกก็ร้อง

คืออยู่ในเสนาสนะใดก็ตาม ให้จิตมันสงัดจากกิเลส คือ ราคะความรัก โลภะความโลภ โทสะความโกรธ โมหะ ความหลง มันจะสงัดได้ตรงไหน สงัดเพราะจิต

ศีลบริสุทธิ สมาธิตั้งมั่น พอสมาธิตั้งมั่นเป็นฌานก็เริ่มสงัด พอสงัดแล้วกวาดให้มันเตียนด้วยวิปัสสนา คือ ปัญญารู้แจ้งเห็นจริง

๕. มีความเห็นชอบ คือตัวปัญญา อยู่ในเสนาสนะอันสงัดๆ ด้วยศีล สงัดด้วยสมาธิ มีความเห็นชอบคือปัญญา ทำลายให้เกลี้ยง คือสังโยชน์สิบ ไม่ให้เหลือ

นี่เป็นอันว่า พระพุทธองค์ และเถรพุทธองค์ต้องปฏิบัติตามนี้ ต้องมีอารมณ์อย่างนี้ ขอทวนิดหนึ่งทวนแบบคือ

๑. สำรวมในพระปาฏิโมกข์ เว้นขอที่พระพุทธเจ้าห้าม ทำตามที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาต

๒. สำรวมอินทรีย์ คือ ระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่ให้ความยินดี หรือยินร้ายครอบงำได้ในเวลาที่เห็นรูปด้วยตามเป็นต้น

๓. ความเป็นคนไม่เอ็กเกริก เฮฮา

๔. อยู่ในเสนาสนะอันสงัด คือเราสงัดไม่ใช่เสนาสนะสงัด

๕. มีความเห็นชอบ

ท่านบอกว่าภิกษุ ถึงแม้ว่าจะบวชเข้ามาใหม่ในวันนั้น ก็ต้องตั้งอยู่ในธรรม ห้าประการ ถ้าตั้งไม่ได้ตามนี้ ก็แสดงว่าท่านบวชมาเพื่อสร้างนรก หรือชื้อนรก

สำหรับวันนี้ก็ขอยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ ขอท่านผู้ทรงความดีตามนี้ จงบรรลุนิพพานที่พระพุทธเจ้าทรง
บรรลุแล้วในชาติปัจจุบันนี้ โดยฉับพลันเทอญ สวัสดี